

Δημιουργική γραφή από εικόνα

Γιούλη Χρονοπούλου
Φεβρουάριος 2015
Επεξεργασία Νοέμβριος 2015

Δυνατότητες

Vladimir Kush

- Η εικόνα μπορεί να αποτελέσει πλαίσιο για δημιουργική ανάμειξη με τη συγγραφή. Το πλαίσιο, η οπτική γωνία, ο χρόνος, οι χαρακτήρες και η χρήση συμβόλων και λεπτομερειών αποτελούν κοινούς τόπους στη γραφή.

- Εκκινώντας από έναν πίνακα ή φωτογραφία ζητούμε να γράψουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις που τους γεννά (ποιητικά, πεζά, ελεύθερα)

- Τι σκέφτεται το κορίτσι;
- Τι σημείωμα άφησε πίσω της;

Έργο του Κωνσταντίνου Έσλιν

Από την έκθεση «90 επιστολικά δελτάρια από τη Σμύρνη», Ιανός 2012

Ποια είναι η πρώτη λέξη που σου έρχεται στο νου καθώς βλέπεις το έργο; Φαντάσου ότι περπατάς μέσα στην εικόνα. Τι βλέπεις; Τι ακούς; Τι μυρίζεις; Ποιον θα ήθελες να συναντήσεις; Τι θα ήθελες να του πεις; Βρες τους συμβολισμούς της εικόνας. Τι ακριβώς συμβολίζουν; Σχολίασε: το φόντο, τις ενδυμασίες, τα στοιχεία νεκρής φύσης.

Γιάννη Τσαρούχη: «Τέσσερις εποχές»

- Ζητούμε να «εξηγήσουν» αυθαίρετα έναν σουρεαλιστικό πίνακα
- Επίσης να γράψουν τις σκέψεις τους ελεύθερα με τη μέθοδο της αυτόματης γραφής

Vladimir Kush: «Άφιξη του λουλουδιασμένου πλοίου»

Vladimir Kush: «Ημερολόγιο ανακάλυψης»

Yacek Yerca: Βιβλιοθήκη (εκδοχές)

Yasek Yerca: «Πόλη που πετά» (σειρά «φανταστικές πόλεις»)

Μαρκ Σαγκάλ: «Πανω από την πόλη», 1914-18

- Με αφορμή έναν πίνακα που απεικονίζει ανθρώπινη μορφή γράφουν ιστορία ή ένα γράμμα προς το πρόσωπο ή το ημερολόγιό του ή έναν εσωτερικό μονόλογο.

Γ. Βερμέερ: «Η γαλατού» (περ. 1658-60)

Πικάσο: «αγόρι με πίπα» 1905

- Ζητούμε να βρουν το πριν και το μετά ενός αφηγηματικού πίνακα (και όχι μόνο)

Ζαν Λουί Τεοντόρ Ζερικώ: «Η σχεδία της Μέδουσας», 1819

Edward Hopper: «Δωμάτιο στη Νέα Υόρκη»

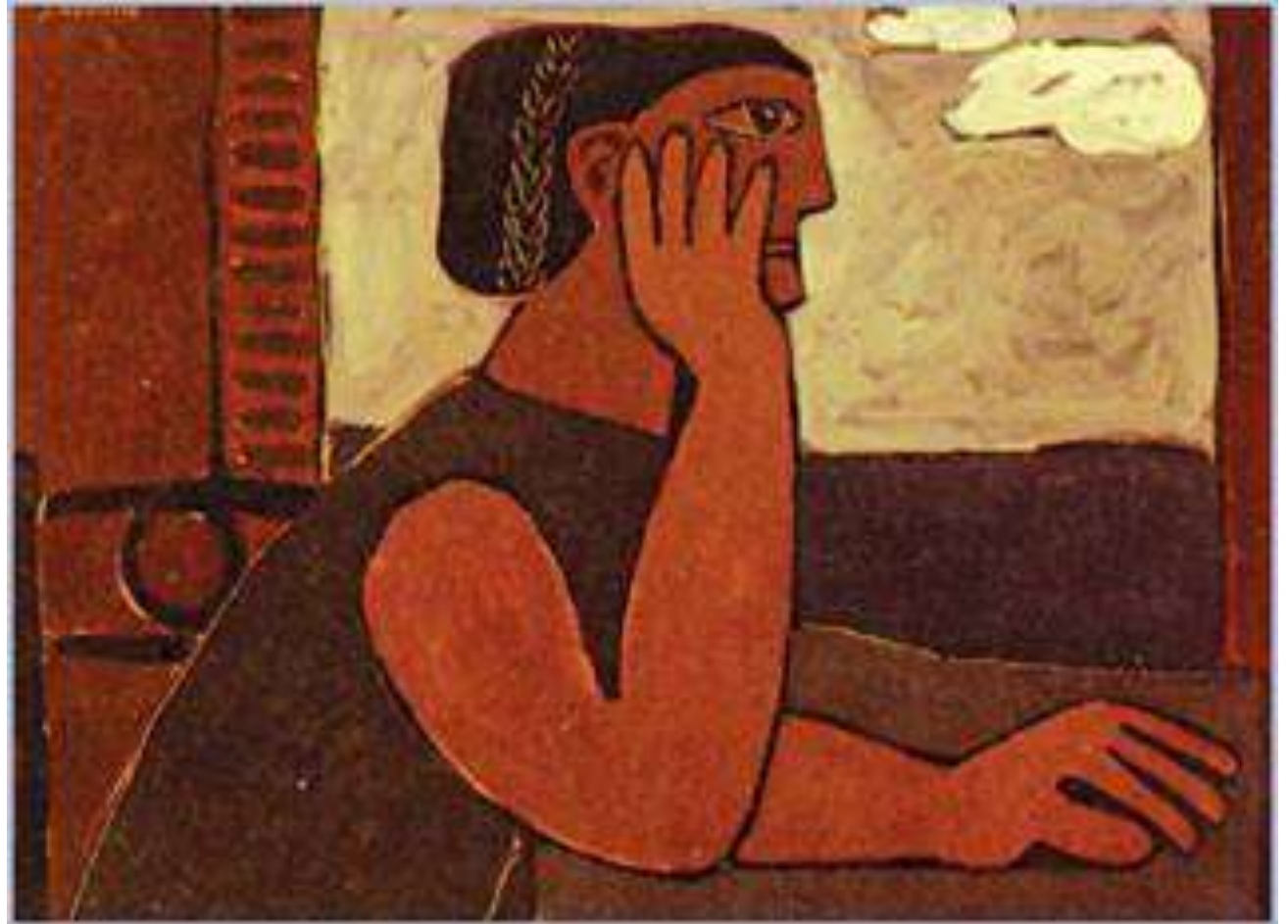

Νικηφόρος Λύτρας: «Αναμονή ή Προσμονή» 1895 -1900

«Το φίλημα» πριν το 1878

Περιμένει; Τι; Θα έρθει;

Γιώργος Σικελιώτης: «Γυναίκα στο παράθυρο»

Γεώργιος Άβλιχος: «Γυναίκα στο παράθυρο»

Edvard Munch: «Γυναίκα στη βεράντα», 1924

Έντουαρντ Χόπερ

- Έρθε ή φεύγει;
- Τι περιέχει η βαλίτσα;
- Σχετίζεται με το αυτοκίνητο;
- Τι περιμένει;

Έντουαρντ Χόπερ: «Μοτέλ στη Δύση», 1957

Τι διαβάζει άραγε;
Τι σκέφτεται;

Emile Béranger, *Γυναίκα που καθαρίζει*, 1848

Jean Baptiste Camille Corot, *Κοπέλα που διαβάζει*

- Δημιουργούν χαρακτήρα ή ιστορία από αντικείμενα ή από το χώρο

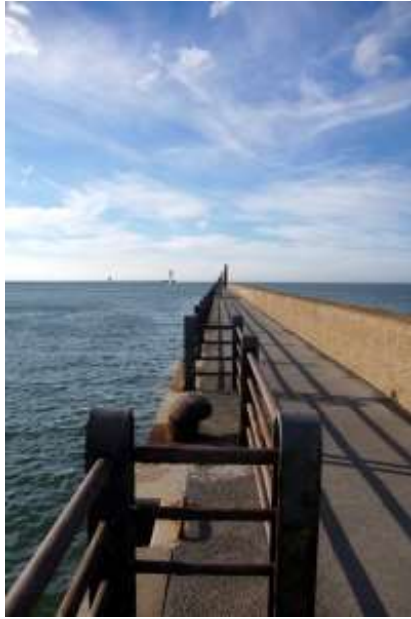
Βίνσεντ Βαν Γκογκ

Δίνουμε εικόνες (ουδέτερες) και τους καλούμε να γράψουν μια ιστορία χρησιμοποιώντας όλες τις εικόνες

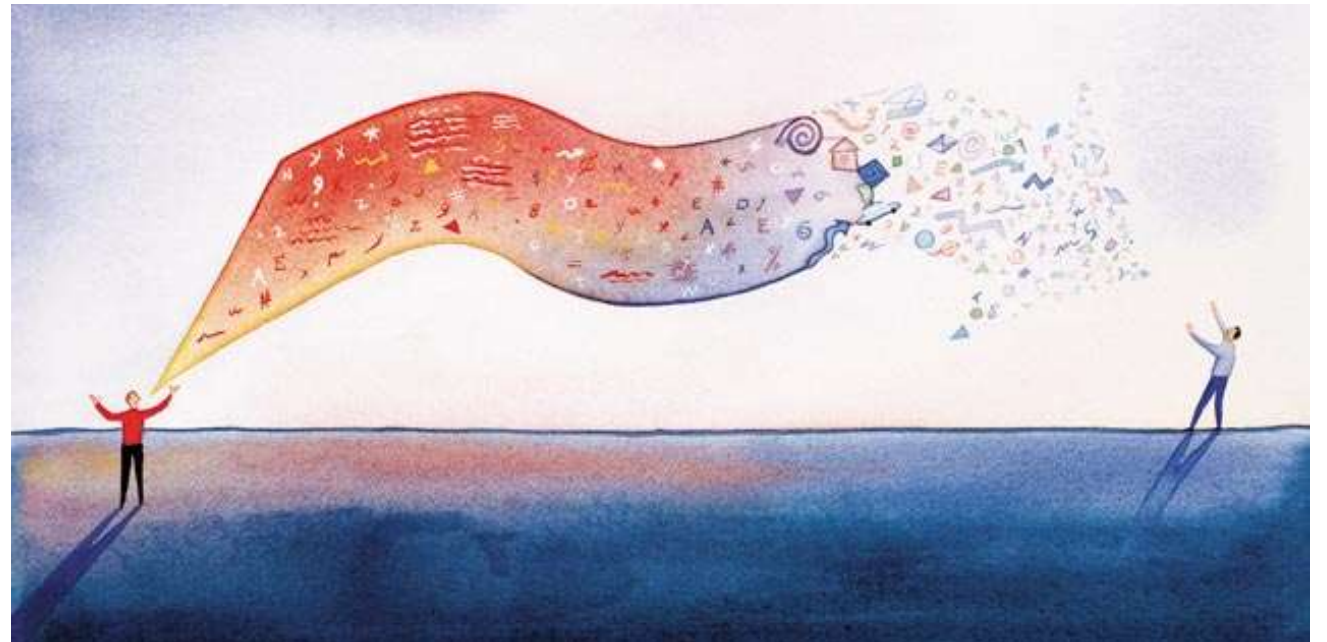

Παράδειγμα

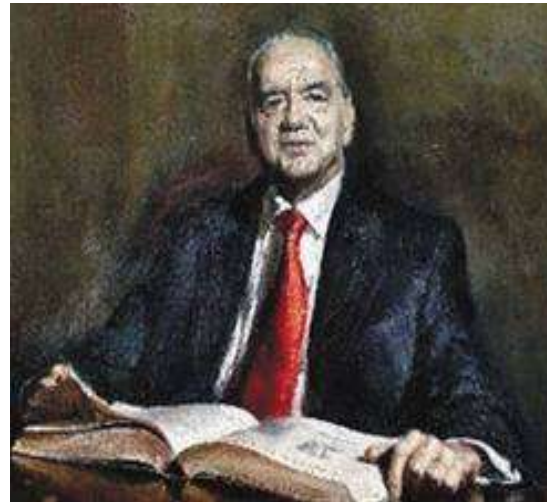

- Δίνουμε πορτρέτα (φωτογραφικά ή ζωγραφικά) και φαντάζονται χαρακτήρες (άσκηση και για λογοτεχνικούς χαρακτήρες)
- Τοποθετούν στο χώρο και στο χρόνο
- Φαντάζονται επάγγελμα, κοινωνική τάξη, οικογένεια, συναισθηματική κατάσταση, χαρακτήρα, συνθήκες ...
- Δημιουργούν ιστορία, αφήγηση

Παραδείγματα

Άσκηση: Παιδικά δωμάτια

- Αφού μελετήσετε τις φωτογραφίες που παρουσιάζουν παιδιά πλάι στα δωμάτιά τους (φωτογραφική έρευνα του Τζέιμς Μόλισον με θέμα «Πού κοιμούνται τα παιδιά»), να γράψετε μια ιστορία γι' αυτά, απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:
- Ποια είναι τα πρόσωπα των φωτογραφιών;
- Ποια η οικογένειά τους, ποια η ιστορία τους;
- Ποιο το μέλλον τους;
- Ποιο το αγαπημένο τους αντικείμενο και πώς το απέκτησαν ή τι θα ήθελαν να αποκτήσουν;
- (Εναλλακτικά γράψτε μια ιστορία από την πλευρά ενός αντικειμένου.)

Εν συνεχεία

- Τοποθετήστε τα παιδιά σε μια σχολική τάξη ή σε μια άλλη ομάδα. Πώς τα διαχειρίζεστε; Τι φαντάζεστε ότι προκύπτει;
- Προβληματιστείτε για τη σχέση τους. Φανταστείτε διαλόγους μεταξύ τους, που να αναδεικνύουν ζητήματα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, διαφορές ή ομοιότητες σε αντιλήψεις, κουλτούρα, συνήθειες, κλπ. Σκεφτείτε με ποιο θα ταίριαζε το καθένα.
- Ταυτιστείτε με κάποιο παιδί και γράψτε το ημερολόγιό του ή το ημερολόγιό του μετά από 10 χρόνια (προβολή στο μέλλον).

- Η άσκηση χρησιμοποιεί ανθρωπολογικά “εργαλεία” για τη συγγραφή ιστοριών συνδέοντας τη δημιουργικότητα με την εξερεύνηση διαφορετικών οπτικών.
- Δίνεται η δυνατότητα ερμηνείας και κατανόησης στοιχείων από διάφορες κουλτούρες και μέσα από τα αντικείμενα.
- Αναπτύσσονται μορφές ενσυναίσθησης μέσα από τη διερεύνηση του μη οικείου άλλου.
- Αποκτάται κριτική αντίληψη αλλά και συνειδητοποίηση των ανισοτήτων, που πιθανόν οδηγεί σε προσωπική κινητοποίηση.

- Λεζάντες σε φωτογραφίες, αφηγήσεις (περιγραφή σκηνής, φανταστική ιστορία, βιογραφία, επιστολή), σκέψεις ή διαλόγους των προσώπων που απεικονίζονται
- Ή αφήγηση με φωτογραφίες

Φωτογραφίες Λιούις Χάιν: Παιδιά εργάτες (1908-1924)

© Images courtesy of American History X, Library of Congress

- Εκκίνηση, αφόρμηση, έμπνευση από μια φωτογραφία για παραγωγή λόγου ενταγμένου σε θέμα, αλλά και ευαισθητοποίηση.
- Άσκηση και στην παρατήρηση.
- Επιχειρούμε μία μετάβαση από το φωτογραφικό στο λογοτεχνικό χαρακτήρα.

Η ζωή πριν

Η ζωή μετά

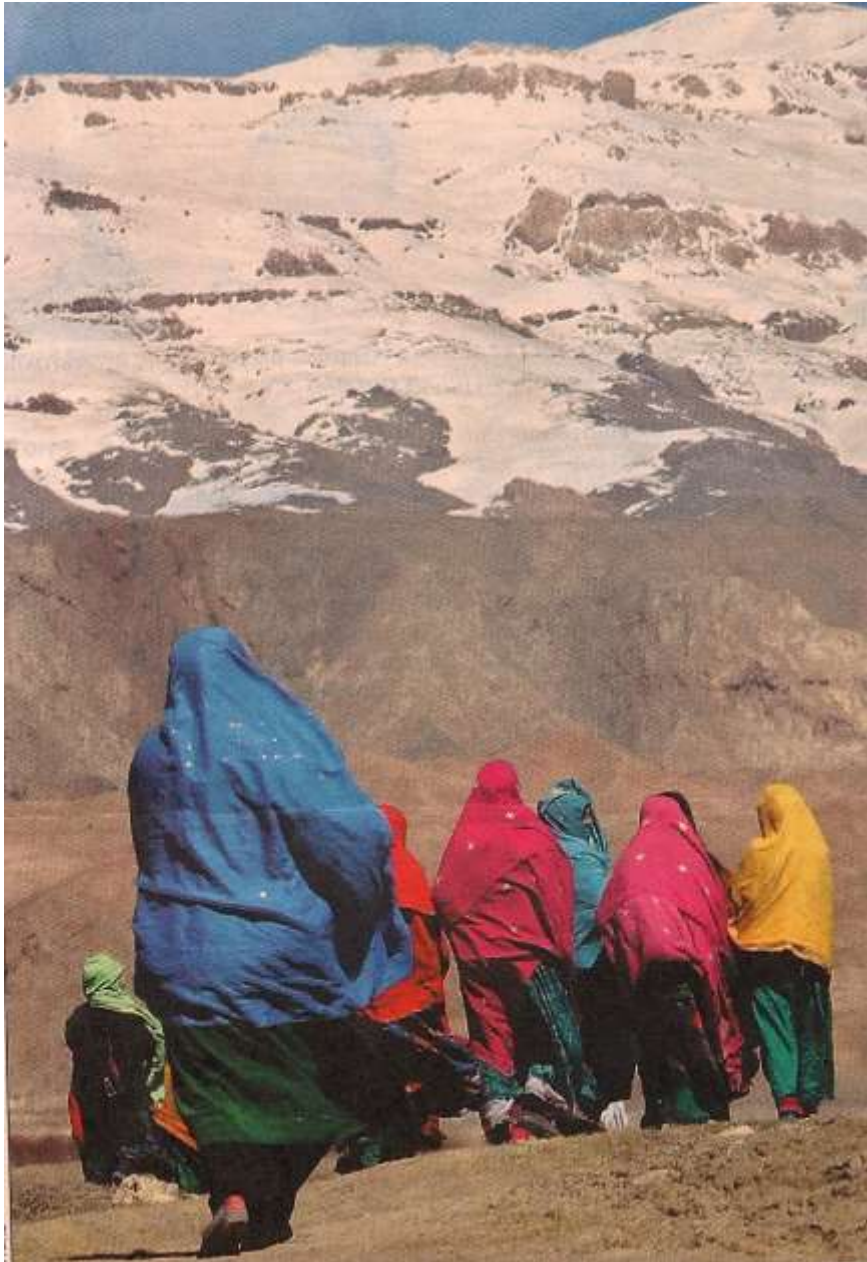

Το συγκλονιστικό σχολείο της γέφυρας στο Νέο Δελχί

Από το σπίτι στο σχολείο

Διαφορετικά σχολεία (σύγκριση – αντίθεση)

Αιθιοπία

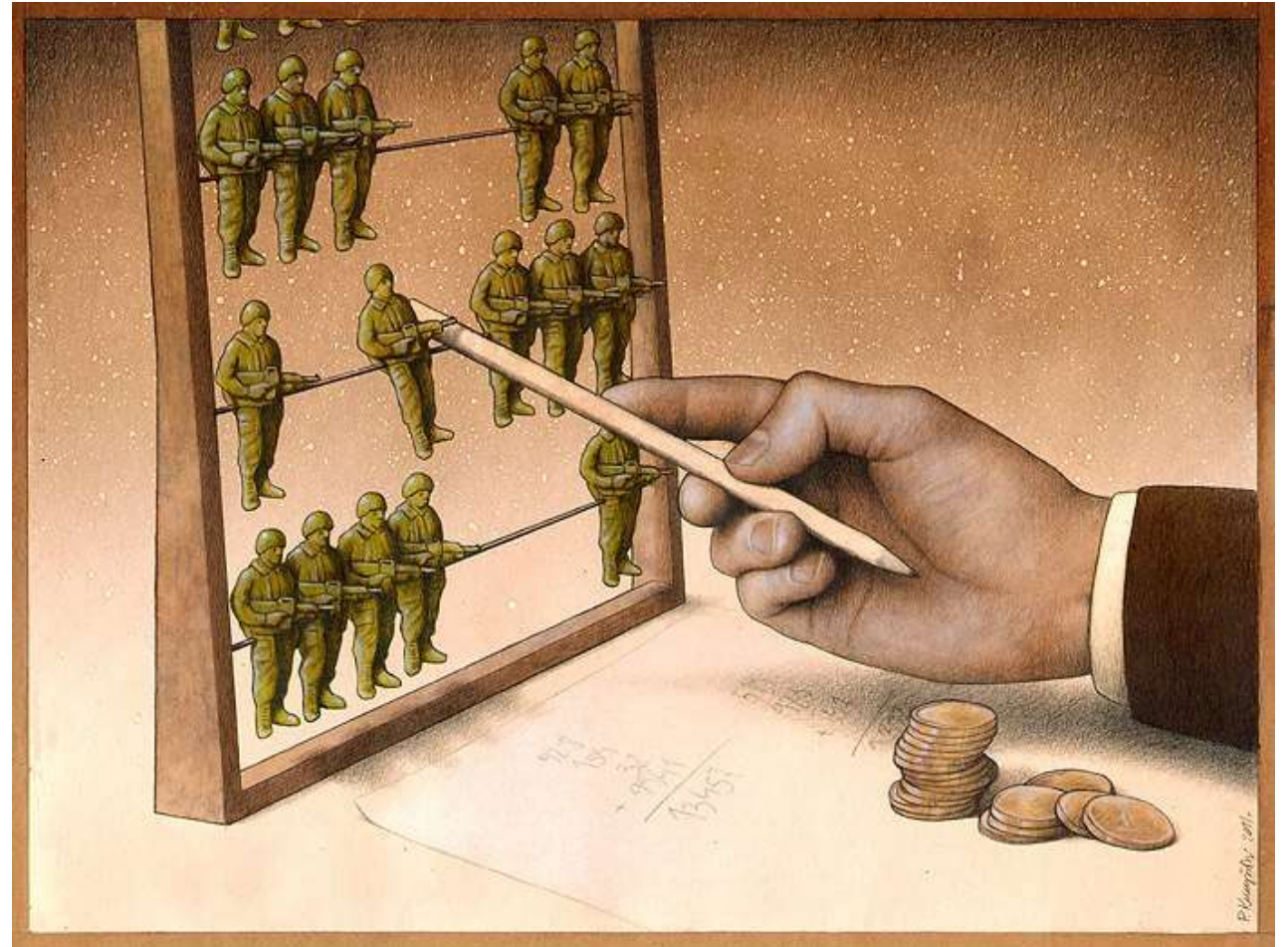
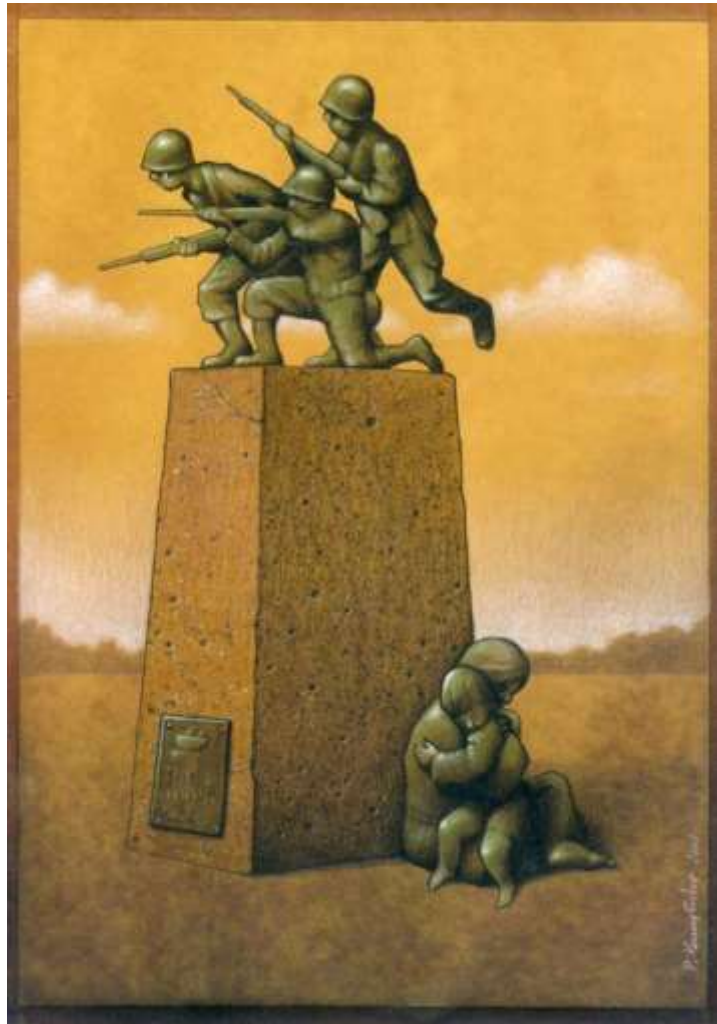
Αγ. Πετρούπολη - Ρωσία

Αφορμή για προβληματισμό, για σχόλιο, για γραφή

- Για την απώλεια;
- Για τον πόλεμο;
- Για την ανάγκη;
- Για την αφοσίωση;

Σκίτσα του Pawel Kuczynski για τον πόλεμο

- Αξιοποίηση του εικαστικού υλικού των βιβλίων (Λογοτεχνίας, κ.ά.)
- Γράψτε – δραματοποιήστε μια ιστορία με αφορμή μια εικόνα από το βιβλίο
- Γράψτε ένα ποίημα με αφορμή μια εικόνα από το βιβλίο

Άλλες δυνατότητες

- Ταιριάστε ποιήματα σε πίνακες (που δίνονται)
- Υπομνηματίστε με ποιητικές λεζάντες (αποσπάσματα από ποιήματα) έργα τέχνης (που δίνονται)
- Βάλτε δικές σας λεζάντες σε εικόνες.

Μια εφαρμογή στο Πειραματικό ΓΕΛ Αγ. Αναργύρων Διδασκαλία λογοτεχνίας με τέχνη και δημιουργική γραφή

Ποιήματα από εικόνα (εξώφυλλο βιβλίου Αγγλικών)

- Χρώματα μουντά
- Καμιά υπερβολή
- Τίποτα ξεχωριστό
- Τίποτα μοναδικό
- Χυμένα γράμματα
- Ανούσιες λέξεις
- Με ρηχό νόημα.
- Μια δόση δύσης
- Ίχνος ανατολής
- Πράσινο το λιβάδι, χόρτα λουλούδι, ΑΓΡΟΣ
- Οι μέλισσες φεύγουν απ' την πορτοκαλιά
- Κι από τα λευκά άνθη ξεπετάγεται ένα κατακόκκινο μήλο
- Που τρυπά τα σύννεφα στο γαλάζιο ουρανό
- Ψηλά πάνω απ' το κεφάλι ενός όμορφου μυαλού
- Ελεύθερου στους αιθέρες.
- Θα μπορούσε ποτέ να εγκλωβίσει ένα σώμα αυτόν το νου;
- Όχι.
- Γι' αυτό έχει βρει την ευτυχία
- Με την άλλη όψη του μήλου των ουρανών.

Δημιουργική γραφή από κολάζ (συνθετικές εικόνες)

- Η αντιστροφή της εικονογράφησης
- Το κολάζ, ως σύνθετη πολυεπίπεδη εικόνα που εμπλέκει οργανικά διαφορετικά οπτικά στοιχεία σε ένα νέο σύνολο, διαταράσσει τις οπτικές αναπαραστάσεις και προκαλεί τη φαντασία με την κατάλυση της κλίμακας, της προοπτικής και της φόρμας αποτελώντας πρόκληση στη συνδημιουργία μιας ιστορίας, χρησιμοποιώντας έντονα το απροσδόκητο.

Πρόταση Μαρέττας Σιδηροπούλου

Μουσικά ερεθίσματα

- Κείμενα με αφορμή:
  - ένα τραγούδι
  - μουσική
-
- Από μουσική ταινίας φανταζόμαστε ταινία / φτιάχνουμε σενάριο

Ευχαριστώ